

SZEGEDI EGYETEM-FÓRUM A JATE-KLUBBAN

Amint az Olvasóink előtt ismeretes, a tavaszi küldöttgyűlések során a hallgatók hangot adtak a „Szegedi Egyetem” működésének színvonalával kapcsolatos fenntartásainak.

A szerkesztőség májusi válaszcikke („További szándékainkról”) a lap körüli demokratizmus javítása érdekében többek között egy félévenként megrendezett „Szegedi Egyetem”-forumot ígért.

Az első ilyen fórumra december 1-én 18 órai kezdettel kerül sor a JATE-klubban.

Ezen a fórumon a szerkesztőség tagjai válaszolnak azokra a kérdésekre, amelyeket a — reméljük, minél nagyobb számban — megjelenő érdeklődők tesznek fel. Ugyanakkor szeretnénk, ha nem csupán kérdések (és válaszok) hangzanának el, hanem a lap munkatársai és az olvasók között kialakulna valamiféle közös szándékot jelző szellemi együttműködés. Továbbra is úgy gondoljuk, hogy csak ilyen módon lehetséges a „Szegedi Egyetem” színvonalának emelése. Ezért a szerkesztőség szeretettel várja mindazokat, akik bármilyen módon vagy formában magukénak érzik az egyetemi lap ügyét, észrevételeiket, javaslataikat tudatni kívánják a lap munkatársaival.

A JATE kari parlamenteken hangzott el

(2. oldal)

300 km, avagy a hétköznapok demokráciája

(3. oldal)

Tűnődés: Politizálunk? (!)

(4. oldal)

A tanítási gyakorlatokról

(6. oldal)

XIX. évfolyam

15. szám

1981. november 24.

Ismét Kiváló Kollégium lett a Móra

1976 után az idén második alkalommal nyerte el a „Kiváló kollégium” címet a Móra. A kitüntető oklevél átadására, ünnepélyes keretek között, november 13-án került sor.

Az ünnepségen dr. Szántó Imre egyetemi tanár, a Móra Ferenc kollégium első igazgatója köszöntötte a megjelenteket s az elnökségben helyet foglalt dr. Biacs Pétert, a Művelődési Minisztérium Egyetemi és Főiskolai Főosztályának helyettes vezetőjét, dr. Bulla Miklóst, a KISZ KB Intéző Bizottságának tagját, dr. Kristó Gyulát, a JATE oktatási rektorhelyettesét, dr. Kiss Barnabást, a JATE KISZ-bizottságának titkárát és dr. Vörös Lászlónt, a kollégium igazgatóját.

Dr. Biacs Péter felszólalásában megemlékezett a kollégium 15 éves történetéről, méltatta eddigi érdemeit. Szólt az 1966 őszén megalakult diákotthon munkájának kezdeti nehézségeiről, s az ezt követően bekövetkező fejlődésről, melynek eredményeképpen 1976-ban, az országban ötödikként, kiváló kollégium lett a Móra. Az elmúlt öt évben több szempontból is jelentős változás következett be a kollégium életében. Mindenekelőtt megváltozott lakóinak ösz-

egyetem rektorát, hogy a Móra kollégium 100 000 forint költségvetési többletben részesül, majd átadta a kiváló címről tanúsító oklevelet dr. Kristó Gyulának. Az oktatási rektorhelyettes az egyetem vezetése nevében további jó munkát, kitartást kívánt az elkövetkezendő öt évre, s nagy taps közepette átadta az oklevelet a kollégium igazgatójának, dr. Vörös Lászlónak.

Ezt követően dr. Bulla Miklós beszélt a „Kiváló kollégium” mozgalom 11 éves múltjáról, s a mozgalomnak arról a szükségéről, a változó világ állandóan megújuló igényeit követő átértékeléséről, melynek jogosságát a Móra kollégium munkája is bizonyítja. A KISZ KB Intéző Bizottságának tagja a munka további elismeréseként kitüntetésekkel adta át Erdélyi Ágnes kollégiumi nevelőtanárnak KISZ-éreméremet, Salyi Noémi Móczik Gabriella és Venczell Zsuzsa aranykoszorús KISZ-jelvényt, Szirmai Éva, Farkas Tünde és Pápa Zsuzsanna pedig a KISZ KB dicséret oklevélét kapta. Aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott Galgóczi Bárány Erzsébet is, nemcsak kollégiumi, de egyetemi KISZ-munkájának elismeréseként is.

Dr. Kristó Gyula az egyetem

A Tanárképző Főiskola ifjúsági parlamentje

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola ifjúsági parlamentjét november 12-én rendezték meg a főiskola dísztermében. Az ülés elnöke, Tóth Károly III. éves főiskolai hallgató, köszöntötte a megjelenteket — köztük Tóth Zoltánt, a KISZ KB képviselőjét, dr. Koncz Jánost, az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága titkárát, dr. Schmidt Józsefet, a Szeged városi pártbizottság osztályvezetőjét, Kulcsár Pétert, a KISZ MB titkárát, Germáné Vastag Györgyöt, a Szeged városi KISZ-bizottság titkárát és Fabula Andrásné, a Pedagógusok Szakszervezete Csongrád megyei bizottsága titkárát — az intézmény oktatóit és hallgatóit.

Az ifjúsági parlament első napirendi pontjaként dr. Szendrei János, főiskolai tanár, a JGYTF főigazgatója ismertette az állami vezetés beszámolóját a legutóbbi parlament óta eltelt időszak intézkedéseinek eredményeiről.

A beszámoló követően a főiskola KISZ-titkára, Márton József, az intézkedési terv végrehajtásával kapcsolatos KISZ-bizottsági álláspontot ismertette. Megállapította — többek között —, hogy a kollégiumi elöljáróság nem javult, bár a Teleki kollégium koedukálása helyi hatáskörben megoldható lenne. Elmondotta, hogy a tanszéki koordináció nem érzékelhető, az órarendkészítéssel kapcsolatos bizottsági egyeztetés nem jött létre. A diákjóléti juttatások felülvizsgálata megtörtént ugyan, de a szükségletek szerinti elosztás még mindig nem jött létre. Kifogásolta a KISZ-titkár, hogy az új szervezeti és működési szabályzat nem tartalmazza a KISZ módosítási javaslatát.

A főigazgató és a KISZ-titkár beszámolóját követően hozzászólások hangzottak el. A felszólalók jelentős része a főiskolai kollégiumi férőhelyek számával és azok arányával foglalkozott. Elmondták, hogy a főiskola kollégiumai arányban több lányrészt tartalmaznak, s míg közülük van VI. kategóriás kollégista is a fiúk közül a III. kategóriások sem kaptak minden esetben elhelyezést. Többben javasolták a Teleki kollégium koedukálását, ezen aránytalanság megszüntetése érde-

kében, annál is inkább, mivel ez helyileg is megoldható. Figyelemre méltó javaslatként hangzott el: a jelenlegi rendszer szerint a minisztérium az intézményeknek bizonyos támogatási keretösszeget ad, a kollégiumi férőhelyek arányában. Így például Pécsen, ahol rendkívül magas százaléku az elhelyeztettség, jóval magasabb ez az összeg, mint Szegeden, ahol alig haladja meg a 30 százalékot. A javaslat szerint fordítsák meg ezt az arányt, s így a jövőben a kevesebb férőhellyel rendelkező, tehát mostohább körülmények között dolgozó intézmény kapjon nagyobb támogatást.

Az állami vezetés beszámolóját követő javaslatok ezután nem különböztek el élesen a főiskola fejlesztési és intézkedési tervéhez fűzött észrevételektől. A jegymegajánlási rendszerrel kapcsolatban javasolták a hallgatók, hogy üljenek össze a tanárok és a hallgatók és együtt beszéljék meg a lehetőségeket. A vizsgáidőszak meghosszabbítására, a menzajegyek hideg élelemre történő átváltására, valamint a Petőfi kollégiumi menza étkezési terminusait megváltoztató kérésükre a hallgatók még helyben, a parlamenten pozitív választ kaptak.

Dr. Szendrei János főigazgató a hozzászólásokat követően ismertette a főiskola következő időszakra vonatkozó fejlesztési és intézkedési tervét. Beszámolóját a főigazgató három részre osztotta: 1. közvetlenül a főiskola hatáskörében megoldható feladatok, 2. az intézmény általános fejlesztési terve (feladatmegjelöléssel), 3. az egész felsőoktatás komplex fejlesztéséhez kapcsolódó tervek.

Az intézkedési tervhez kapcsolódó felszólalások igen széles témakört öleltek fel. A hallgatók kérték a heti óraszámok maximalizálását, mégpedig 3X9-es bontásban, (9—9 szakmai, 9 általános óra). Felvetődött az a kérdés is, előadások, szemináriumok helyett nem volna-e elegendő egy-egy konzultáció bizonyos tárgyakból, melyekből a félév során bármikor vizsgálhatna a hallgató. Több felszólaló megkérdőjelezte az Úttörővezetés és az Oktatástechnika elnevezésű tárgyak szükségességét, mondván, az ezekkel kapcsolatos ismeretek rövid gyakorlati munka során megszereshetők.

Ismét felmerült a több bázisiskola lehetőségének megteremtése, a jelenlegiek túlterheltsége miatt. A megfelelő tornaterem hiánya sem első ízben merült föl a hallgatók részéről, s ismét csak megfogalmazódott az a vélemény, hogy megfelelő testnevelés szakos képzés a jelenlegi tárgyi felszereltség mellett nem valósulhat meg. A kalóriajegyek megszüntetését is kérték a testnevelés szakos hallgatók, s javasolták a — más színű jegyekre kapható — nagyobb ételadagok bevezetését, ezzel könnyítve meg az ilyen szakosok komoly fizikai igénybevételét.

A negyedéves hallgatók kérték a szakdolgozat leadási határidejének meghosszabbítását, mely kértést a parlament végül is — április 1-i határidővel — döntéshozatalra továbbította.

Több felszólaló kifogásolta a főiskola tájékoztatáspolitikájának gyakorlatát. Ennek kapcsán esett szó az intézmény faliújságjairól. A hallgatók kifogásolták, hogy az országos, hivatalos napilapokban, illetőleg folyóiratokban már közölt cikkek a főiskolai hirdetőtábláról lekerültek. A hallgatók ennek magyarázatát kérték, illetve engedélyt a hirdetőtábla ilyen célú felhasználására. A másik probléma az információáramlással kapcsolatban fogalmazódott meg. A hallgatók javasolták, hogy ha már a KISZ csatornáin keresztül ez nem valósulhat meg, használják fel erre a célra a faliújságokat is.

Az elhangzott javaslatokra, kérésekre dr. Szendrei János főigazgató válaszolt, majd a parlament megállapodott bizonyos kérdések döntéshozatalra való továbbbírnyításában.

Az ösztöndíjrendszert a III. napirendi pontban tárgyalta a parlament. A minisztérium által előzőleg közreadott kétfajta elképzelés közül a tagság az elsőt szavazta meg, amely az eddigiekhez képest elvben lényeges változást nem tartalmaz, csak a juttatások összege lesz magasabb.

Végezetül megválasztották a főiskola parlamenti küldötteit, akik a következők: Bécsi Katalin, Fábán Bertalan, Bodor Tibor, Mitrík László, Bagó József és Székely László.

Dr. Vörös Lászlóné, a kollégium igazgatója, kezében az oklevéllel — mellette dr. Kristó Gyula, a JATE rektorhelyettese és dr. Biacs Péter, a Művelődési Minisztérium helyettes főosztályvezetője (Fotó: Nagy László)

szefétele: a természetes elmúlás törvényéhez hű Bolyai kollégium megszűnése a Móra számára a koedukációt eredményezte. Ma már az egyetem mindhárom karáról vannak lakói a kollégiumnak, összesen 359-en.

A tanulmányi munka — melynek színvonalát jelzi a tény, hogy a kollégium lakóinak átlagos tanulmányi eredménye minden évben 4,0 fölött van — egyik legjelentősebb bázisa a nevezetes szakkollégiumi rendszer. A szakcsoportok, az egyetem oktatóinak vezetésével, az egyes tudományágak speciális területeinek tanulmányozását tekintik feladatuknak, mely az egyetemi képzés bizonyos értelemben vett kiegészítését célozza. Az 1979-ben megalakult közművelődési klub minőségi változást hozott a közművelődési munkában, a házimozsi vetítései s az azokat követő beszélgetések a filmrendezőkkal pedig egyre népszerűbbek.

Dr. Biacs Péter kiemelte, hogy a kollégium egyre határozottabban halad az önállóság útján, s közössége az „universitas” eszméjét minden munkájában szívesen ötvözi. Felszólalásának végén ismertette azt a levelet, melyben az Egyetemi és Főiskolai Osztály vezetője értesíti az

rektora és vezetése nevében jó kollégiumi munkájáért jutalmat adott át dr. Vörös Lászlónak. dr. Szántó Imréné, dr. Szigeti Lajosnak, dr. Várhelyi Zsuzsannának, Szűcs Jánosnének, Palócz Györgynek és Matula Gyulának.

Dr. Kiss Barnabás köszöntötte a kollégium vezetőit és tagjait; majd az Egyetemi Bizottság nevében jutalmakat osztott ki a kiemelkedő munkát végző kollégistáknak. E jutalomban a következők részesültek: Balogh Magdolna, Bendes Rita, Holbó Tibor, Harka Jenő, Juhász Erzsébet, Lovász Irén, Ocsosvics Imre, Papp Dénes, Tóth István, Törő Sándor, Váradai Mónika és Vince Marietta.

A jutalmak kiosztását követően az ország több kiváló kollégiumának, a szegedi felsőoktatási intézmények kollégiumainak és az ünnepségre szép számmal meghívott volt Móra-kollégistáknak a képviselői emlékszalagot kötötték a kollégium zászlójára.

Az ünnepség befejezéseként a Móra kollégium irodalmi színpada bemutatta Nagy László „Eg és föld” című oratóriumát, majd a kamarakórus adott rövid műsort.

B. Gy.

A pult túlsó oldalán

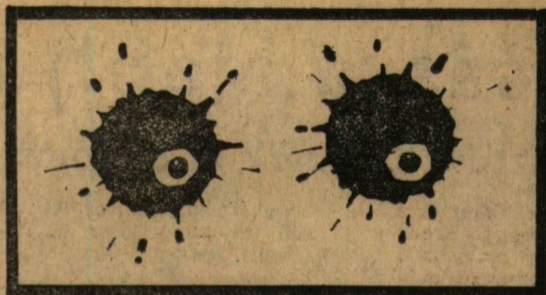
Sajnos, nemcsak a hanglemez-üzletekben tapasztaltam az utóbbi időben, hogy olyan eladók állnak a pult másik oldalán velem szemben, akik nem sokat értenek szakmájukhoz csodálkozva néznek rám: ki ez a megszállott, aki különleges lemezeket keres. Pedig gyakran sikerlemezeket szeretnék megvenni.

Hol találkoztam tétova tekintetű árusokkal? Szegeden, például Bakfark Bálint lantmuzsikáját kerestem. Csak annyit mondtam: Benkő lantlemezét szeretném... Csak a Benkő Blues-a van! — hangzott a válasz. A dialektand-korong nekem már megvan, s Benkő Dánielt is sikerült találni a lemezpolcon. Egy megjegyzéssel az elárúsító részéről: nem kell magyarul beszélni, ő is általában művelt! (Puff neki! — gondoltam én.)

Cegléden csemballó muzsikát ébaltattam a főtéri könyveslemezboltban. Miután tíz percig nem talált az eladó ebből a műfajból nagylemezt, önként mondtam le róla, Gershwin neve már ismertebb volt, így a Kék rapszódialval boldogan távoztam.

Pesten láttam boogi-woogi LP-t. Nem volt nálam annyi pénz, hogy megvegyem. Szólnokön áhítottam erre a zenére.

— Mit? — néz rám tanácstalanul a fiatal eladó. Megmagyarázom, hogy mi is az a boogi-woogi, sőt annyira „felvilágosult”

"Lescin a format...!"

voltam, hogy azzal próbáltam segíteni, hogy narancssárga színű a lemezborító. Még így sem sikerült.

Mostanában sok jó, s igen drága külföldi nagylemez jelent meg a boltokban. Kecskeméten, majd Szegeden felvé kérdeztem meg, hogy esetleg ragtime-zene érkezett-e.

Allítom, egyik eladó sem sejtette, hogy mi a csodabogár az a ragtime, mert biztatóan elküldtek, hogy majd a jövőhéten!

Félek, hogy megszállottan tartanak. Hogyan mérészek én ilyen különleges lemezeket keresni a magyar lemezboltokban?

Persze az is lehet, hogy a hanglemezbolti eladók tájékozatlanok a zenei irányzatok terén. Pedig sokféle lemezzel találkozhatnak naponta, de hogy a barázdák mit rejtjenek, az a legtöbb-ször titok marad számukra.

Úgy gondolom, nem én vagyok megszállott, inkább az elárúsító tájékozatlanok.

— bor —

„Talpra” hiba!

Vártuk már a Koncert nagylemezt. Megjelent. Sajnos, a lemezborító helyrehozhatatlan hibájával. A Nemzeti dal szövegírójaként ugyanis Bródy János szerepel. A lemezgyűjtők mellékleleten kaptak egy hibaigazítót. Miután elolvastam, már majdnem meg is bocsájtottam a sajtóhibáért. De még sem! Az MVH hibaigazítójának utolsó mondata így hangzik:

„A Talpra magyar költője Petőfi Sándor!”

Sajtóhibára egy újabb tévedés! Talpra magyar című vers nem létezik. Nemzeti dal annál inkább.

Ezután csak annyit fűzök hozzá a leirtakhoz amit az MHV is leirt röpcédulájára:

„Kérjük, fogadja el a címként hitelesnek és mindazt, amit, erről hajdani tanárjától hallott és az olvasókönyvből megtudott.”

Elfogadom hitelesnek, mivel a hibaigazítónak bizonyára a Talpra magyart tanította meg hajdani tanára — olvasókönyvből.

— bété —

Gólyaszemmel

A Juhász Gyula Tanárképzőn a diákszemmel készültünk, kérdéseinket, javaslatainkat fogalmaztuk meg. A küldöttgyűlést és a parlamentet már egy hónapja halogatják, így kérdéseink között az is szerepelt már, miért halasztották el ezeket. Csak újabb szóbeszédre adott okot ezzel a rendező szerv, erre pedig aligha lehet szüksége.

A főiskolán a legnagyobb elégedetlenségre a tájékoztatás szinte teljes hiánya ad okot. Egy-egy iskolai vagy KISZ-határozatot csak az tud meg, aki hosszasan utána jár. Meglepő volt számomra, hogy harmad-, illetve negyedik évesek mit sem tudnak a diákszemmelről, a küldöttgyűlésről. Hogy várhatnánk ezek után, hogy szervezett, friss mozgalmi életünk legyen? Nem kellene előlünk semmit sem elhallgatni, a kölcsönös bizalomra csak így számíthatnánk.

Érthetetlen, és eddig indokolatlan módon, a faliújságra olyan cikkeket sem engedtek kirakni, melyek már különböző folyóiratokban megjelentek, tehát az ország bármely részén, bárki által, bármikor olvashatók, a főiskola

faliújságán azonban nem. A JATE-n működik az Információs és a Tájékoztató alapszervezet. Az egyik a felsőoktatási intézmények határozataiból, lapjaiból ollózza, a másik újságokból, könyvekből válogat aktuális tematika szerint. A tudományegyetemen ezek a „cikkek” megjelenhetnek a faliújságon, de nálunk, a főiskolán ez ideig nem. Nálunk ehhez engedély megpecsét kell, de ezt is csak fél füllel hallottam, mert nálunk a tájékoztatás...

Ugyancsak nem tudjuk, hogy a KISZ-szervezet pénzét, illetve a társadalmi munkából származó összeget ki, hogyan, mire használja föl. Remélhetőleg, választ kapunk erre a kérdésre a KISZ-bizottságtól.

Panaszt okoz az órarend összeállítása is. Sok a foghíj, egyes napjainkat teljesen felszabdálja néhány óra. Főigazgatónk említette a Fórumon, hogy az órarend radikális megváltoztatását csak a következő tanévben várhatjuk, ha addigra elfogadják a heti 30 óra maximálását. Miután nálunk is bevezetik jövőre az ötnapos munkahetet, ez még inkább kívánatos.

Sok csoport enyhíteni kívánt ezen a gondon, és a nekik megfelelő időre termet keresett és talált, sőt a tanárral is egyeztetni tudta az időpontot — a változtatást azonban ezek ellenére sem engedélyezték. Miért? Nemcsak nekünk, diákoknak volna jobb így, ha beleegyeztek, nyilván az oktatóknak is.

Főiskolánk hallgatóinak csupán néhány problémáját említettem, de talán így is kirajzolódott legfontosabb feladataink. Az ifjúsági parlamenten, a küldöttgyűlésen részt vevő képviselőinktől azt várjuk, hogy ne csak — bizalmunkat elviselve — végigüljék a tanácskozást, hanem közöljék véleményünket, és mindent tegyenek is meg e vélemények érvényesítéséért, valamint az ezekből következő feladatok végrehajtásáért.

Ez a fontos, tenni, mindannyiunk érdekében!

MESZÁROS TIBOR

Mészáros Tibor cikkére válaszul nem a szerkesztőség feladata. Írásának pontatlanságait korrigálni, igen. Helyeseljük a főiskolai hallgatók igényét a faliújsággal kapcsolatban, s elfogadjuk példaként a JATE (BTK) faliújság működését. Ezért azonban elsősorban a BTK KISZ-Faliújság alapszervezete a felelős, illetőleg a kari KISZ-vezetés és a megbízott oktatók. Információs alapszervezet is létezik, melynek feladata kapcsolatot tartani a hazai felsőoktatási intézmények között, elsősorban az intézményi lapok, újságok alapján. Tájékoztató alapszervezet azonban nem működik.

A SZERKESZTŐSÉG

A szónok

Torzó

Peregrinuslevelek 1711–1750

Külföldön tanuló diákok levelei Teleki Sándornak

(Összeállította: Bálint Judit, Bujtás László, Hoffmann Gizella, Horváth Zsuzsanna, Küri Erika, Mihálics Veronika, Udvardi Ágnes; Szerkesztő: Hoffmann Gizella; Szeged, 1980.)

A három Herepei-adattár és a „Szenci Molnár Albert és a magyar későrenesz” után újabb kötettel gazdagodott az „Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmainak történetéhez” című sorozat. A Régi Magyar Irodalom tanszék egy diák-munkaközössége tette közzé a Teleki Sándorhoz, az egykori enyedi kollégium főgondnokához írt, külföldi egyetemét járt diákok leveleit. E 196 levélből álló gyűjteményt egészíti ki a dr. Nagy Géza szerkesztésében megjelent „Külföldön bújdosó erdélyi diákok levelezése” című kötetből 22 levél reprint közlése.

A művelődéstörténet-írás számára a peregrinuslevelek ilyen mennyiségben, s nem erőszakoltan egyútté tartozóan elsőrendű források. E könyvismertetés keretén belül csak néhány kiemelt példával próbáljuk bemutatni ezt az „elsőrendűséget”. A levelek keletési helye, s a levelekben szereplő más egyetemi helyek statisztikai feldolgozása kiindulópont lehet egy adott kor szakfőbb peregrinációs irányainak feltérképezéséhez, s az illető helyeken tanító népszerűbb professzorok nézetét megismerésével a magyar esztétorténeti erővonalak megrajzolásához nyerhetünk jó adalékokat. Ez utóbbi cél — európai gondolatok magyarországi recepciótörténetének megismerése — érdekesen érdemes kigyűjteni a levelekben található könyv-, könyvtár- és nyomdátörténeti adatokat is: például, hogy milyen könyveket küldtek haza a távoli „academiák” hallgatói, milyen könyveket adtak kölcsön egymásnak; milyeneket vásároltak; mely könyvek megjelenését tartották fontosnak hírül adni. Ertesülünk arról, hogy az enyedi kollégium felvirágoztatásán fáradozó főúr, nyomatott iskolai szabályzatot, s a „található újságok listáját” is megkérte, úgy, ahogy atlaszokat is. Figyelemre méltó a 176. levél I. mellékletében megfogalmazott „Baba V (ásárhelyi) Uram zellija”, többek között olyan nyomda alapítása „Hálában”, amely „jó és szükséges könyveket is a Magyar Nemzetnek sppeddítájon”. Történeti eseményekről rendszeresen tájékoztatták Teleki Sándort (hogy csak egy példát említsünk: Szilágyi Sámuel és híreket „pontokba szedve” közli, és a vallási küzdelmek egy-egy epizódjáról is. Számos levél tanuskodik arról, hogy a diákok nemcsak könyveket, hanem virágmagokat, virginiai dohányt, csészéket, szerszámot és más hasznosnak, szépnek ítélt dolgot is küldtek haza — de nemcsak küldtek, hanem leírták, ha különlegességet láttak, pl. indiai fát, szép kertet; s ha szükséges volt orvosi tanácsot is adtak.

A legtöbb levélben a diákgond: a pénz szerepel, s ez a pénz mindig kevés volt; de voltak gondok a pénzváltással is: a 26. levélben pedig ifj. Pápai Párizs Ferenc leírta egy diák „általános” költségeit is. Sok dolgot tudunk meg a tanulás körülményeiről, a tantárgyakról, de hírt kapunk iskolakerülő diákokról, verekedésről, s arról is: volt deák ki „lánra” költötte szűk pénzét; no meg arról is, hogy volt sajt Erdélyben, s hogy már akkor is előfordult, hogy a levelek „in confinibus Austriacis violatantur”.

Vessünk egy pillantást ezek után a kötet felépítésére: a 196 levél XIII részre oszlik — 11 levélíróról maradt fenn ötnél több levél, ezeket az első levél dátumát alapul véve kronológikus rendben, a levelek írója szerinti csoportosításban olvashatjuk. E levélírók sorából egy-egy emelnénk ki: ifj. Pápai Párizs Ferencét, aki mind levélírói stílusban, mind információ-gazdagságban kiemelkedik; s személyességben is: kedves momentum például, hogy a 22. levél végén így búcsúzik el: „Éllyenke a csemeték Kis-Aszszony yengye Judittal Miklós, Laszlo, Ferencz, éllyenek a csemeték”.

— ugyanígy kiemelhető a 19. levél szép stílusa miatt. A XII. „fejezetben” 45. több írótló származó, időrendi sorrendben közölt levelet találunk; a XVI-ban pedig fontos iskolatörténeti dokumentumokat, a professzorok leveleit, melyekben hangsúlyt kap a Teleki család művelődés-, és iskolatörténeti kiemelkedő szerepének méltatása is. A levelek követi a szó- és kifejezésjegyzék, a mutatók, képek, dr. Nagy Géza említett 22 levél kiadása és az utószó.

A kötet szerkesztését Hoffmann Gizella vállalta magára, s oldotta meg sikeresen. Szerkesztési elképzeléseivel vitaközön lehet ugyan (például az utószó elhelyezését inkább előszóként is), de hibát, amit a szerkesztőnek kellene felróni nem lehet találni, kivéve talán azt, hogy a 66. oldalon *gal jelzett virágmagneveket nem magyarították, mint ahogy a * jeltől elvárhattunk volna — tehették volna ezt akár a 4. jegyzet bővebb magyarázatával. A 136. oldalon az I. jegyzet csak jelölve, feloldva nincsen. Érdemes lett volna a levelek levéltári lelohelyét nemcsak az utószóban feltüntetni, hanem kiemelt helyen — igaz az is, hogy az utószó figyelmese olvasása a használó feladata.

A szó- és kifejezésjegyzék nagyon jól használható nemcsak a kötet kapcsán, hisz a XVIII. század eleji latin és magyar szavak kifejezések ilyen terjedelmű jegyzékét kevés modern kiadványban találjuk meg. A személy- és helynévmutató Bujtás László munkája — jegyzetpótló mutató a korszak „kisléxikona”; ezeket a neveket a legtöbb nagyobb életrajzi lexikon nem tartalmazza. A Rákóczi-szabadságharc utáni kor kutatójának nagy segítsége lesz. A latin szövegeket Bartók István fordította. E nehéz munkához kevés kézikönyv áll rendelkezésre, de Kulcsár Péter gondos lektori munkájának segítségével a munkát mégis elvégezte (elvéte akad csak nem fordított latin mondat — pl. 149. oldal) nagy segítséget ad a Peregrinuslevelek olvasóinak, még „szakmabeli” használóinak is.

Hoffmann Gizella nemcsak a kötet szerkesztését végezte, hanem utószót is írt a levélgyűjteményhez. Néhány szót erről: „A kiadó jegyzetében Keserű Bálint azt írja, hogy övták a munkaközösség tagjait a messze kalandozó interpretációktól — az utószó írója megfogadta e tanácsot, mindig szövegközelben maradvá adja a levelek első magyarázatát.

Végezetül ismét hangsúlyozzuk: a kötet, diák-munkaközösség fáradozásának eredménye. A Jankovics József irányításával végzett munka ismét bizonyította, hogy pályakezdeők, tapasztalt tudósok irányításával, tudnak jó munkát produkálni.

MONOK ISTVÁN

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságának lapja

Felölős szerkesztő: GROF RÓZA

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-118

Megjelenik havonta kétszer

Ára: 1.80 forint. Előfizetési díj egy évre 28.80 forint

Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai. Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740

Felölős kiadó: Kovács László igazgató

Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720

1981. XI. 24. — 4876 —

Felölős vezető: Dobó József igazgató

Hibaigazítás

Lapunk előző számában a „Látogatóban Mérei Gyulánál” című cikkbe sajnálatos módon téves információ került. Az inkriminált mondat a következőképpen hangzik heyesen: rdőközben részt vettem a tizkötetes „Magyarország története” 5. kötetének munkálataiban, nemcsak mint főszerkesztő, de például a gazdaságtörténeti rész jelentős hányadát is én írtam.” A tévedésért Mérei professzor és olvasóink szíves elnézését kérjük.

A SZERKESZTŐSÉG